

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет історії та філософії

Кафедра культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та філософії

Кушнір В. Г.

“31” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

виробничої

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

для студентів факультету історії та філософії

галузь знань «03 Гуманітарні науки»

спеціальність «034 Культурологія»

рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Форма навчання	Курс	Семестр	Тривалість тижнів	Залік (диференційний)
Денна	II	III	4	+
Заочна	II	III	4	+

2023 р.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

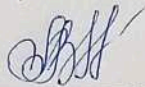
Робоча програма виробничої практики студентів-магістрів II року навчання (денна форма) і II року навчання (заочна форма) факультету історії та філософії галузь знань «03 Гуманітарні науки» спеціальність «034 Культурологія».

Розробник: Готинян-Журавльова В.В. – д. філос. н., доцент, в.о. зав. кафедри культурології, Сумченко І. В. – к.ф.н., доцент

Затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

В.О. Завідувача кафедри культурології

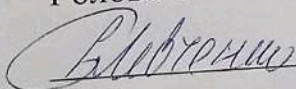

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)

Схвалено на засіданні методичної комісії факультету історії та філософії

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова навчально-методичної комісії факультету історії та філософії

(Галина ЛЕВЧЕНКО)

ВСТУП

Програма переддипломної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 034 Культурологія.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 6 годин – 180	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>/ 034 Культурологія</u> Спеціалізації: <u>немає</u> Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		-	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		180 год.	180 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета і завдання практики

1. Місце практики у навчальному процесі. Мета практики

Переддипломна практика проходить на другому курсі другого (магістерського) рівня вищої освіти і проводиться у третьому семестрі протягом 4 тижнів (6 кредитів, 180 годин).

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з усіх дисциплін навчального плану та виконання дипломної роботи. Переддипломною практикою підсумовуються знання та навички отримані здобувачем вищої освіти при написанні наукових робіт різних рівнів (курскових робіт та кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»), що дозволяє магістрам написати кваліфікаційну роботу у форматі наукового дослідження.

1.2. Основними завданнями переддипломної практики є:

- формування навичок креативного та критичного мислення, самостійного вирішення теоретичних та практичних завдань тощо;
- закріплення і поглиблення теоретичних знань, і саме – підготовка до самостійної наукової роботи за спеціальністю;
- поглиблення навичок самостійної дослідницької роботи та навичок роботи із довідковою та спеціалізованою літературою;
- розвиток у здобувачів вищої освіти здатності вирішувати дослідницькі (практичні та теоретичні) задачі в галузі культурології та застосовувати теорію та історію культури в практичній діяльності;
- використання сучасних технологій, методів та методик наукового дослідження і практичної діяльності в галузі культури;
- накопичення досвіду самостійної роботи згідно вибраного фаху;
- збір та опрацювання літератури для написання дипломної роботи;
- завершення роботи над дипломним дослідженням, оформлення кваліфікаційної роботи та представлення її на попередній захист.

Процес проходження переддипломної практики спрямований на формування наступних компетентностей:

Інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК08. Здатність розробляти та управляти проектами.

б) фахових компетентностей:

ФК01. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

ФК04. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

ФК06. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК07. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК09. Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем

ФК10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

1.3. Після проходження практики студент має **знати**:

- основні категорії культури, культурологічну термінологію та методологію;
- сучасні проблеми культурології, сутнісні риси діалектики універсального й унікального в культурі;
- категоріально-понятійний апарат і основні теорії щодо предметного поля власного дослідження.

1.4. Після проходження практики студент має **вміти**:

- обґрунтовувати актуальність теми дослідження;
- обґрунтовувати новизну дослідження, виходячи зі ступеня розробленості наукової проблеми;
- формулювати мету і завдання, об'єкт та предмет дослідження;
- формулювати висновки дослідження;
- оформлювати список використаних джерел і літератури;
- написати вступ до кваліфікаційного дослідження в цілому, орієнтуючись саме на формат наукового дослідження (актуальність, новизна тощо);
- викладати зміст та основні положення у відповідності зі структурою наукового дослідження;
- співвіднести поставлені в роботі задачі з висновками;
- проводити самостійне наукове дослідження у галузі культури;
- підготувати доклад-презентацію для публічного захисту роботи.

3. Організація практики та зміст навчальної діяльності здобувачів-практикантів

Переддипломна практика проводиться на кафедрі культурології, яка має необхідне кадрове та науково-технічне забезпечення.

Практичні навички, загальнокультурні та професійні компетентності, які набувають здобувачі під час проходження практики, є необхідною складовою їх майбутньої професійної діяльності, здатності знайти місце в умовах сучасного ринку праці.

За результатами проходження переддипломної практики магістранти набувають компетенцій, знання та вміння, практичні навички, які активно застосовують в ході написання та публічного захисту дипломної роботи магістра.

Організаційно-підготовчий етап. Установча конференція. Коротка характеристика основних цілей та завдань практики, знайомство зі структурою і змістом практики. Визначення індивідуального завдання по практиці. Методичні рекомендації щодо проходження практики. Інструктаж з техніки безпеки. Планування подальшої діяльності.

Основний етап переддипломної практики пов'язано з підсумковим узагальненням фактичного матеріалу, формулюванням висновків, оформленням тексту, додатків, підготовкою доповіді та презентації дипломної роботи у рамках попереднього захисту.

Підсумковий етап включає проведення заключної конференції, на якій здійснюється звітування щодо проведеної роботи, процедура попереднього захисту дипломної роботи, обговорюються труднощі, що виникли в процесі роботи, обговорюються пропозиції від здобувачів.

Підготовка магістрів в цілому зорієнтована на науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність, але в деяких випадках дослідження можуть бути спрямовані саме на практичну культурологічну діяльність. Однією із суттєвих умов і показників готовності до педагогічної та наукової діяльності є *дипломна робота магістра*.

Кваліфікаційна робота є самостійним науковим дослідженням, яке виконується під

керівництвом наукового керівника.

Структура дипломної роботи має стандартизований характер. Текст роботи має бути поділений на основні складові частини, які повинні бути графічно відділені одна від одної, мати заголовки, нумерацію тощо. Дипломна робота обов'язково має містити:

титольний аркуш;

зміст/план;

вступ;

розділи основної частини;

висновки;

список використаних джерел і літератури;

додатки (якщо є необхідність).

Зміст/план подають на початку роботи з назвами та номерами початкових сторінок структурних частин роботи: вступу, розділів, підрозділів, пунктів, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків.

У **Вступі** обґрунтовується вибір теми дослідження, визначається її актуальність, формулюється проблема дослідження, мета, завдання; визначається об'єкт та предмет дослідження; окреслюється методологія процесу дослідження та написання роботи; вказуються використані джерела інформації; описується структура роботи. Обсяг вступу – 3-5 сторінок.

Актуальність теми – обов'язкова вимога до будь-якого дослідження. Коротко (до 1 сторінки) характеризується сучасний стан проблеми, її значення для науки і практики, розкривається теоретична, практична актуальність теми. Коротко вказується, які аспекти проблеми і ким розроблялися. З цього має випливати уявлення про межу між існуючими теоретичними розробками обраної теми і тим, що хоче дослідити і встановити автор.

Про стан розробленості наукової проблеми свідчить аналіз джерел і літератури, в результаті якого може бути зроблений висновок про те, що дана проблема розкрита неповністю і потребує подальших досліджень.

Окрім цього, огляд та аналіз джерел і літератури показує ступінь володіння автором навичками роботи з джерелами, уміння систематизувати їх, критично розглядати, виділяти головне, оцінювати те, що зроблено іншими дослідниками, бачити і розуміти недосліджені аспекти проблеми. Матеріали аналізу літературних джерел слід систематизувати в певній логічній послідовності.

Від вдалого формулювання *наукової проблеми* і саме *теми дослідження*, яка ще не одержала своєї розробки та висвітлення в науковій літературі, залежить вдале формулювання *мети* та *завдань дослідження*.

Мета роботи тісно переплітається з її назвою і повинна чітко вказувати, що саме досліджується в роботі.

Завдання, як правило, відповідають основним розділам (іноді ще й підрозділам) роботи. Їх формулюють у вигляді чітких коротких тез.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які породжують проблемну ситуацію і є основою для вивчення.

Предмет – це певні сторони, властивості чи відношення об'єкта. Об'єкт та предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка і є предметом дослідження. Саме на нього націлена увага автора. Предмет дослідження визначає тему наукової роботи, проте не дублює назву.

Обов'язковим елементом дипломної роботи є *методи дослідження*, які і служать інструментом у добуванні фактичного матеріалу, а потім його аналізу. Наводяться застосовані в ході

дослідження філософські, філософсько-культурологічні та загальнонаукові методи. Неприпустимо декларувати методи дослідження, які в конкретних умовах або взагалі неможливо застосувати, або вони об'єктивно не сприяють розв'язанню сформульованого науково-практичного завдання.

У вступі вказуються також *інформаційні джерела дослідження*.

Підготовка Вступу вимагає особливої ретельності, тому рекомендується його складати після написання основної частини роботи.

Основна частина дипломної роботи містить виклад змісту роботи, який має бути орієнтованим на визначену наукову проблему. Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Зміст основних розділів повинен чітко відповідати темі і назві роботи, повністю її розкривати. Заголовки розділів та підрозділів мають точно віддзеркалювати зміст тексту, який до них відноситься. В основній частині виділяють, як правило, два – чотири розділи.

Обов'язковим для наукової роботи є логічний зв'язок між розділами та підрозділами, послідовний розвиток теми протягом усієї роботи. Наприкінці кожного розділу коротко формулюють висновки з лаконічним викладом наведених у розділі результатів.

У **Висновках** логічно і послідовно викладаються теоретичні і практичні результати, пропозиції, до яких дійшов автор у процесі дослідження та написання роботи. При написанні висновків рекомендується дотримуватися послідовності виконаного дослідження. Вони повинні бути короткими, чіткими, давати повне уявлення про зміст, значення, обґрунтованість і ефективність розробок. Висновки повинні відповідати завданням дослідження. З висновків має бути ясно, наскільки чітко і повно розкрита тема дослідження, реалізовані мета і завдання роботи. При формулюванні висновків недоцільно наводити ті положення, які не впливають з мети роботи.

Висновки – це не механічна сума того, що зроблено, а перелік у вигляді коротких тез основних нових, уточнених даних, висновків. Тут зазначається головний сенс роботи, які результати мають бути додатково досліджені, які проблеми впливають звідси тощо. Тобто висновки – це не перелік одержаних результатів, а їх *синтез і аналіз*. Кількість висновків зазвичай відповідає кількості завдань. Обсяг висновків – 2 – 3 сторінки.

До **додатків** за необхідності доцільно включати допоміжні і другорядні матеріали: матеріали спостережень; таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інструкції та методичні вказівки; приклади анкет, опитувальників для культурно-соціологічних досліджень, тестів тощо.

Правила підготовки презентації.

Доповідь здобувача під час захисту дипломної роботи може супроводжуватись презентацією, яка відображає основні результати роботи.

Презентацію створюють у програмі *Microsoft Power Point*. Рекомендується використовувати темні літери на світлому фоні, або навпаки, світлі літери на темному фоні. Обов'язково необхідно нумерувати слайди.

Структура презентації має такий вигляд:

- назва дипломної роботи, прізвище та ініціали студента, прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання та посада керівника;
- мета та завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- основні результати роботи (за розділами);

дослідження філософські, філософсько-культурологічні та загальнонаукові методи. Неприпустимо декларувати методи дослідження, які в конкретних умовах або взагалі неможливо застосувати, або вони об'єктивно не сприяють розв'язанню сформульованого науково-практичного завдання.

У вступі вказуються також *інформаційні джерела дослідження*.

Підготовка Вступу вимагає особливої ретельності, тому рекомендується його складати після написання основної частини роботи.

Основна частина дипломної роботи містить виклад змісту роботи, який має бути орієнтованим на визначену наукову проблему. Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Зміст основних розділів повинен чітко відповідати темі і назві роботи, повністю її розкривати. Заголовки розділів та підрозділів мають точно віддзеркалювати зміст тексту, який до них відноситься. В основній частині виділяють, як правило, два – чотири розділи.

Обов'язковим для наукової роботи є логічний зв'язок між розділами та підрозділами, послідовний розвиток теми протягом усієї роботи. Наприкінці кожного розділу коротко формулюють висновки з лаконічним викладом наведених у розділі результатів.

У **Висновках** логічно і послідовно викладаються теоретичні і практичні результати, пропозиції, до яких дійшов автор у процесі дослідження та написання роботи. При написанні висновків рекомендується дотримуватися послідовності виконаного дослідження. Вони повинні бути короткими, чіткими, давати повне уявлення про зміст, значення, обґрунтованість і ефективність розробок. Висновки повинні відповідати завданням дослідження. З висновків має бути ясно, наскільки чітко і повно розкрита тема дослідження, реалізовані мета і завдання роботи. При формулюванні висновків недоцільно наводити ті положення, які не впливають з мети роботи.

Висновки – це не механічна сума того, що зроблено, а перелік у вигляді коротких тез основних нових, уточнених даних, висновків. Тут зазначається головний сенс роботи, які результати мають бути додатково досліджені, які проблеми впливають звідси тощо. Тобто висновки – це не перелік одержаних результатів, а їх *синтез і аналіз*. Кількість висновків зазвичай відповідає кількості завдань. Обсяг висновків – 2 – 3 сторінки.

До **додатків** за необхідності доцільно включати допоміжні і другорядні матеріали: матеріали спостережень; таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інструкції та методичні вказівки; приклади анкет, опитувальників для культурно-соціологічних досліджень, тестів тощо.

Правила підготовки презентації.

Доповідь здобувача під час захисту дипломної роботи може супроводжуватись презентацією, яка відображає основні результати роботи.

Презентацію створюють у програмі *Microsoft Power Point*. Рекомендується використовувати темні літери на світлому фоні, або навпаки, світлі літери на темному фоні. Обов'язково необхідно нумерувати слайди.

Структура презентації має такий вигляд:

- назва дипломної роботи, прізвище та ініціали студента, прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання та посада керівника;
- мета та завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- основні результати роботи (за розділами);

- висновки.

Під час складання презентації слід ретельно підібрати інформацію, яка відображає результати проведеного дослідження. Не слід на слайдах розміщувати зайвий текст, що має другорядне значення. Краще показувати графічні ілюстрації, супроводжуючи їх словесними поясненнями.

4. Форми звітності про практику

Атестація за підсумками переддипломної практики здійснюється на підставі звіту, що відображає попередні результати дипломної роботи:

- у теоретичному плані форма звітності – залік;
- у практичному плані: рецензія на дипломну роботу.

Викладачі кафедри заслуховують звіт з переддипломної практики та знайомляться з роботою студента, обговорюють її, роблять зауваження (щодо змісту, оформленню тощо). Оцінка за практику виставляється з урахуванням роботи студентів на всіх її етапах.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	цінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання дипломної роботи

Критерії оцінювання	Бал за 100-бал. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за нац. шкалою
роботу виконано самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті і завданням; робота оформлена з дотриманням усіх вимог написана грамотно; роботу захищено на “відмінно”	90-100	A	Відмінно
роботу виконано самостійно, зміст відповідає назві, завдання у цілому виконані, мета досягнута; робота оформлена з дотриманням усіх вимог, але містить незначні недоліки, у тому числі мовні та стилістичні; роботу захищено на “добре”	85-89	B	Добре
роботу виконано самостійно, зміст загалом відповідає назві, завдання у цілому виконані,	75-84	C	

ета досягнута; в оформленні роботи є недоліки, у тому числі мовні та стилістичні; роботу захищено на "добре"			
роботу виконано самостійно, але зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, що позначилося на повноті досягнення мети; недостатня кількість джерел та наукових робіт для розкриття теми; в оформленні роботи є недоліки, мовні помилки; роботу захищено на "задовільно"	70-74	D	Задовільно
роботу виконано в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, мету досягнуто лише частково; недостатня кількість історичних джерел і старілість бібліографії; в оформленні роботи є недоліки, мовні помилки, суттєві порушення вимог до стилю викладення матеріалу; роботу захищено на "задовільно"	60-69	E	
роботу списано або зміст не розкрито, студент не вміє користуватися науковим апаратом; недостатня кількість історичних джерел і старілість бібліографії; роботу оформлено без дотримання вимог, велика кількість мовних помилок; роботу захищено на "незадовільно"	35-59	FX	Незадовільно
робота не відповідає вимогам	0-34	F	

5. Питання до заліку

1. Чим визначається актуальність наукового дослідження?
2. Чим відрізняється реферативна робота від дипломного дослідження?
3. Чим відрізняється курсова робота від дипломного дослідження?
4. Як обґрунтовується ступінь розробленості наукового дослідження?
5. В чому полягає відмінність предмета дослідження від об'єкту дослідження?
6. Як співвідносяться цілі дослідження та завдання?
7. Як співвідносяться задачі дослідження з висновками?
8. За якими ознаками можливо визначити формат наукового дослідження?
9. Що таке категоріально-понятійний апарат наукового дослідження?
10. В чому полягає особливість формулювання висновків дослідження?
11. Що таке структура наукового дослідження?
12. Стандарти оформлення інформаційних джерел дослідження.

6. Рекомендована література

Перелік нормативних документів:

1. ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. (Національний стандарт України).
2. ДСТУ ГОСТ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП УкрІДНЦ, 2007. 16 с. (Національний стандарт України).
3. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.
URL:http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/polozhennya_pro_org_ovyt_proc.pdf (дата звернення 02.01.2023).
4. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL:<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/control-study.pdf> (дата звернення 01.02.2023).
5. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL:http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf (дата звернення 01.02.2023).
6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова // Офіційний веб-сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.
URL:<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/dek/exam-komiss.pdf> (дата звернення 01.02.2023).

Основна

1. Багатський В. В., Кормич Л. І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посібник. К. «Либідь», 2004. 370с.
2. Білянська О. Ю. Методичні вказівки для самостійної роботи для студентів спеціальності «034 Культурологія». Одеса: Одеський Національний Університет ім. І.І. Мечникова, 2012. 36 с.
3. Гатальська С. М. Філософія культури. Підручник. К.: «Либідь», 2005. 328с.
4. Гатальська С. М. Філософія культури. К.: «Либідь», 2005. 280с.
5. Гончарук Т. В. Культурологія. Тернопіль: Світ, 2004. 320с.
6. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. К. : Професіонал, 2004. 208 с.
7. Культурологія. Культура в історії та історія культури: Підручник для вищих навчальних Одеса: ОНМУ, 2016. 380 с.
8. Культурологія: базовий підручник для студентів ВНЗ / Кошарський А. С. Харків: Фоліо, 2013. 863 с.
9. Культурологія: теорія та історія культури. Навчальний посібник. Тюрменко І. І. К.: Центр учбової літератури, 2010. 370с.
10. Культурологія : навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів / Музальов О.О. Львів, 2012. 185 с.
11. Культурологія. Навчальний посібник / Майданюк І.З. К.: Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2017. 335с.
12. Марєєва О. В. Культурологія. Теорія культури: навч. посібник. К.: Іспит, 2002. 260с.
13. Написання, оформлення та захист курсових і дипломних робіт. Методичний. Одеса, 2019. 36 с.
14. Основи теорії культури: Навчально-методичний посібник / К.В. Ушакова, Ю.А. Ушакова, І.В. Сумченко Одеса: ОНУ, 2019. 123 с.

15. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. - 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Знання, 2007. 317 с.
16. Ушакова К. В. Типологія і хронологія культури: Навчально-методичний посібник, Одеса: ОНУ, 2014. 94 с.
17. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім Слово, 2004. 240 с.

Додаткова

1. Андрос Є. І. Інтелект у структурі людського буття: монографія. НАН України, Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди. К.: Стилосо, 2010. 358 с.
2. Готинян-Журавльова В. В. Особистісний зразок певної культурно-історичної епохи: особливості застосування. *Вісник Львівського університету. Серія Філософсько-політологічні студії*. 2022. Вип. 40. С. 41-47.
3. Готинян-Журавльова В. В. Актуальні проблеми вимірювання в суспільно-гуманітарних науках: філософський аспект *Challenges and prospects for the development of social science in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing"*, 2019. pp. 71-86.
4. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. Київ: Знання, 2007. 270 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
6. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Посібник Київ: Академвидав, 2004. 208 с
7. Філософія і соціологія в контексті сучасної культури: зб. наук. праць / Дніпропетровський національний ун-т ім. Олеся Гончара / П. І. Гнатенко (відп. ред.). Дніпропетровськ: Пороги, 2009. 235 с.
8. Чорний І. П., Рошкулець Р. Г., Турко О. В. Історія філософії в Україні: навч. посібник. Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Рута, 2003. 136 с.

Електронні інформаційні ресурси

- <http://lib.onu.edu.ua/> Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова
- <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- <http://www.library.univ.kiev.ua/> Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України
- <http://www.ognb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- <http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Станфордського університету. (Англійською мовою).
- <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/> Культурологія: підручники
- <http://www.info-library.com.ua/books.html> / Культурологія. Історія культури
- <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124> / Національна парламентська бібліотека України
- <http://readbookz.com/books/210.html> Лекції з історії світової та вітчизняної культури